

MARIJANA
KOLEDNJAK

EMOCIJE
I ETIKA:
FILOZOFSKA
PERSPEKTIVA
MARTHE
NUSSBAUM

Hrvatsko filozofsko društvo
Zagreb, 2025.

BIBLIOTEKA FILOZOFSKA ISTRAŽIVANJA

Knjiga
167

Izdavač:

Hrvatsko filozofsko društvo
Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Ivana Lučića 3, HR-10000 Zagreb
Tel.: +385 (0)1 6111 808
Fax: +385 (0)1 6117 012
e-mail: hrfd@hrfd.hr

Izdavački savjet:

Marita Brčić Kuljiš, Bruno Ćurko, Ivo Džinić,
Igor Eterović, Anto Gavrić, Max Gottschlich,
Josip Guć, Thomas Sören Hoffmann, Luka
Janeš, Ljudevit Fran Ježić, Nevad Kahteran,
Željko Kaluđerović, Marko Kardum, Ivica
Kelam, Marcus Knaup, Denis Kos, Marko
Kos, Tomislav Krznar, Janko Lozar Mrevlje,
Ana Maskalan, Igor Mikecin, Boško Pešić,
Marija Selak Raspudić, Sandro Skansi, Damir
Smiljanić, Goran Sunajko, Matija Mato Škerbić,
Marija Todorovska, Iris Vidmar Jovanović,
Ivana Zagorac

Glavni i odgovorni urednik:

Ante Čović

Izvršna urednica:

Lidija Knorr

Za izdavača:

Hrvoje Jurić

Recenzenti:

Hrvoje Jurić
Ivan Koprek

Redaktura i korektura:

Josip Guć

Administracija:

Mira Matijević

Design:

Zoran Pavlović

Naklada:

500 primjeraka

Kompjutorski slog, prijelom i tisak:

Grafomark, Zagreb

Ova je knjiga tiskana uz financijsku potporu
Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih
Republike Hrvatske.

Zagreb, 2025.

CIP zapis dostupan je u računalnome katalogu Nacionalne i
sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem ???.

ISBN 978-953-164-225-5

SADRŽAJ

9	Predgovor
11	1. UVOD
21	1.1. Etička perspektiva Marthe Nussbaum
31	1.2. Što su emocije?
38	1.2.1. Status emocija kod Aristotela
45	1.2.2. Status emocija kod stoika
53	2. TEORIJA EMOCIJA
57	2.1. Evolucijske teorije
58	2.1.1. Prirodna selekcija u ranim hominidima
59	2.1.2. Prilagodbe koje dijele sve životinje
62	2.1.3. Povijesni, ali ne i adaptacijski stav
65	2.2. Socijalne i kulturne teorije emocija
71	2.3. Teorije emocionalnog procesa
71	2.3.1. Kognitivne teorije emocija
73	2.3.1.1. Teorije emocija kao prosudbe
75	2.3.1.2. Teorije kognitivne procjene
80	2.3.2. Nekognitivne teorije emocija
82	2.3.2.1. Stav kako su neke emocije nekognitivne
85	2.3.2.2. Stav kako su sve emocije nekognitivne
86	2.3.3. Teorije tjelesnih povratnih informacija
97	3. KOGNITIVNA TEORIJA EMOCIJA MARTHE NUSSBAUM
105	3.1. Emocije kao prosudbene vrijednosti
111	3.1.1. Konstitutivni elementi emocija i prosuđivanje
114	3.1.2. Apetiti, raspoloženja, želje za djelovanjem
116	3.1.3. Prigovori emocijama: intencionalnost, uvjerenje, vrednovanje
119	3.1.4. Emocije i etička teorija: Nussbaumina integracija emocija u moralnu filozofiju
121	3.1.5. Neostoicizam i suvremeno razumijevanje emocija kod Nussbaum

123	3.1.6. Emocije između prirode, jezika i kulture
124	3.1.7. Emocionalni temelji moralnog razvoja: od ranog djetinjstva do političke zrelosti
125	3.1.8. Krićka promišljanja o teoriji emocija Marthe Nussbaum
129	3.2. Racionalne emocije
133	3.3. Politićke emocije
135	3.4. Samilost
149	3.5. Ljutnja
157	3.6. Gađenje
159	3.7. Emocije kod životinja
163	3.8. Književna imaginacija
169	3.9. Filozofija kao lijek
177	4. ETIĆKI NARATIVI U FILOZOFIJI MARTHE NUSSBAUM
181	4.1. Patriotizam
189	4.2. Kozmopolitizam
195	4.3. Humanistićko obrazovanje
199	4.3.1. Spoznaje kozmopolitskog obrazovanja
200	4.2.2. Napredak kroz rješavanje problema
201	4.3.3. Moralne obaveze prema svijetu
202	4.3.4. Koherentan argument
207	4.4. Ljudsko dostojanstvo i ljudska prava
223	4.5. Pravda
235	4.6. Prava životinja
243	4.7. Bioetika
255	4.8. Starenje
257	5. ZAKLJUĆAK
269	Literatura
281	Sažetak
287	Summary
291	Kazalo imena